

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA ÜNİVERSİTESİ

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

ECZACILIK FAKÜLTESİ

2021 Yılı Birim İç Değerlendirme Raporu

1 - KURUM HAKKINDA BİLGİLER

1.1- 1. İletişim Bilgileri

Prof. Dr. İbrahim NARİN (Başkan)

ERÜ Eczacılık Fakültesi, Temel Eczacılık Bilimleri Bölüm Başkanı

İç Hat: 28050. Cep: 05334700156

narin@erciyes.edu.tr

1.2- 2. Tarihsel Gelişimi

Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 2003 yılında bakanlar kurulu kararı ile kurulmuştur. Eczacılık Fakültesi ve 2005-2006 eğitim-öğretim yılında ilk lisans öğrencilerini alarak eğitime başlamıştır. Fakültenin eğitiminin yaklaşık % 35'i, uygulamalı olarak yapılmaktadır. Fakülte binası merhum eczacı Mustafa Kılıçer adına ailesi tarafından yaptırılarak 2003 yılında Üniversitemize kazandırılmıştır. Binanın yapıldığı yıllarda eczacılık eğitimi 4 yıl olmasına rağmen fakülte eğitime başladığı yıl eğitim süresi 5 yıla çıkmıştır. Fakültede 5 adet öğrenci (2 adet 150 m2, 3 adet 75 m2) ve 10 adet araştırma laboratuvarı (1 adet 150 m2, 1 adet 75 m2, 8 adet 55 m2) bulunmaktadır. Fakültemizin mevcut öğrenci ve araştırma laboratuvarları hem alt yapı hem de temel ekipmanlar olarak tamamlanmıştır. 2020 Aralık itibarıyla Fakültemizde öğrenim gören öğrenci sayısı 342 bayan 176 erkek olmak üzere 518'dir. Bu öğrencilerden 50 tanesi yabancı uyrukludur. Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 2016 yılında Türkiye'de Eczacılık Fakültelerinin akreditasyonundan sorumlu olan ECZAKDER tarafından 6 yıllığına tam akredite edilmiştir. Fakülte eğitim alanında 2020 yılına kadar tam akredite edilmiştir. Akreditasyon süresi 2022 yılında dolacağından dolayı, Fakültemiz tekrar akredite olmak için ECZAKDER'e müracatta bulunmuştur. Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Akreditasyon Başvurusu ıslak imzalı olarak 14 Ocak 2021 tarihinde ECZAK Sekreterliği'ne gönderilmiş, eğitim ve bilgilendirme amaçlı bilgilendirme toplantısı 3 Mart 2021 tarihinde çevrimiçi platform üzerinden gerçekleştirilmiştir. Aralık 2021 itibarıyla Fakültemiz 9 Profesör, 11 Doçent, 14 Doktor Öğretim Üyesi ve 7 tanesi eczacılıkta uzmanlık öğrencisi olmak üzere toplam 20 Araştırma Görevlisi olmak üzere toplam 54 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Fakültemizin 6 adet anabilim dalında, lisansüstü programlarında eğitime devam edilmektedir. Lisansüstü programları bulunmayan anabilim dallarındaki araştırma görevlileri ise programları olan diğer Eczacılık Fakültelerinde eğitimlerine devam etmektedir.

1.3- 3. Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

Fakültemiz Vizyonu;

İlaç AR-GE ve kalite kontrolde yetkin, edindiği mesleki bilgi ve becerileri toplum yararına kullanabilen, yaşam boyu öğrenen, etik değerlere uygun davranan evrensel nitelikte eczacılar yetiştirmektedir.

Fakültemiz Misyonu;

Evrensel geçerliliği olan bilgi ve becerilerle donatılmış, ilaç araştırma geliştirme süreçlerinin her alanında bilimsel araştırmalarla bilime katkı sağlayan, vizyon sahibi, meslek etiğine duyarlı, iletişim becerileri ve aidiyet duygusu yüksek eczacılar yetiştirmek; gerçekleştirdiği çalışmalarla ulusal/uluslararası bilime katkı sunmaktır.

2 - A. LİDERLİK, YÖNETİM VE KALİTE

2.1- A.1. Liderlik ve Kalite

Eczacılık Fakültesi YÖK "Üniversitelerin Akademik Teşkilat Yönetmeliği" çerçevesinde bir örgütsel yapıya sahiptir. Üst amirin dekan olduğu Fakültede "Fakülte Kurulu" ve "Fakülte Yönetim Kurulu" (https://pharmacy.erciyes.edu.tr/dekanlik/Fakulte-Kurulu/Erciyes-Universitesi-Eczacilik-Fakultesi/1/17Erciyes_Üniversitesi_Eczacılık_Fakültesi ; https://pharmacy.erciyes.edu.tr/dekanlik/Fakulte-Yonetim-Kurulu/Erciyes-Universitesi-Eczacilik-Fakultesi/1/34Erciyes_Üniversitesi_Eczacılık_Fakültesi) yönetim organlarıdır. İdari personel fakülte sekreterine, fakülte sekreteri ise dekana bağlı olarak görev yapmaktadır. Fakültede Temel Eczacılık Bilimleri, Eczacılık Meslek Bilimleri ve Eczacılık Teknolojisi (Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi; Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi) olmak üzere üç bölüm ve bu bölümlere bağlı toplam on dört anabilim dalı bulunmaktadır. Anabilim Dallarını, Bölüm Başkanlıklarına, Bölüm Başkanlıkları ise Eczacılık Fakültesi Dekanlığına bağlıdır. Bölümlerle ilgili alınacak kararlar "Bölüm Kurulu" ve "Anabilim Dalı Akademik Kurulu" toplantılarında görüşülerek karara bağlanmaktadır. Ayrıca Bölüm Başkanlıkları tarafından yapılan, öğretim elemanlarının tamamının katılımının sağlandığı toplantılarda öğretim elemanlarının eğitim-öğretim programına, ders içeriklerine, yönetsel işleyişe yönelik görüş ve önerileri alınmaktadır. Fakülte Dekanına idari faaliyetlerini iki dekan yardımcısı ile birlikte sürdürmektedir. Dekan ve dekan yardımcısı Meslek Bilimleri bölümü öğretim üyeleridir. Fakültede, üyeleri Fakülte Yönetim Kurulu tarafından belirlenmiş 20 adet komisyon ve kurul (https://pharmacy.erciyes.edu.tr/dekanlik/Komisyonlar/Erciyes-Universitesi-Eczacilik-Fakultesi/1/11Erciyes_Üniversitesi_Eczacılık_Fakültesi) görev yapmaktadır, komisyon ve kurullar kendi çalışma takvimlerini ve usullerini belirlemektedir.

2.2- A.2. Misyon ve Stratejik Amaçlar

Fakültemizin misyon, amaç ve hedefleri fakültenin kuruluş aşamasında fakülte personelinin ortak görüşleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Amaç ve hedefler Üniversitemizin amaç ve hedeflerine paralellik esas olarak kabul edilmiştir. Fakültemizin misyon, amaç ve hedefleri 2006 yılından itibaren diğer paydaşların görüşleri alınarak geliştirilmeye devam edilmektedir. Fakültenin vizyonu ve misyonu 14.12.2017 tarih 2017/10 sayılı Fakülte Kurul Kararı ile revize edilmiştir. Fakülte misyon, vizyon ve temel hedefleri Üniversite misyon, vizyon ve temel hedefleri ile örtüşecek şekilde düzenlenmiş ve Vizyon ve Misyon web Sayfası'nda paylaşılmıştır. Kurumun mevcut dönemi kapsayan, kısa/orta uzun vadeli amaçlar, hedefler, alt hedefler, eylemler ve bunların zamanlamasının yapılacağına dair planlar henüz bulunmamaktadır. Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nin eğitim, araştırma ve hizmet öğelerine ilişkin Amaç, Hedef, Strateji ve Performans Göstergeleri net olarak tanımlanmış ve fakülte web sayfasından paylaşılmıştır. Fakültemiz stratejik planı 2017-2021 yılları için ülkemiz gerekleri, paydaş önerileri doğrultusunda hazırlanarak Eczacılık Fakültesi web sayfasından yayımlanmıştır. [Stratejik plan hazırlama komisyonu](#) 14.09.2020 tarih 2020/22 sayılı karar ile birim yöneticisi ve/veya yardımcısı olmayan 4 öğretim üyesi, 1 araştırma görevlisi, 1 idari personelden oluşacak şekilde oluşturulmuştur. 2022-2026 dönemini kapsayan Birim Stratejik Plan hazırlama çalışmalarına başlanacaktır.

2.3- A.3. Yönetim Sistemleri

Eczacılık Fakültesi'nin yönetim ve idari birimlerin yapısı 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 16. maddesine ve Erciyes Üniversitesi örgütsel yapısına uygun şekilde oluşturulmuştur ve diğer fakültelere benzer yapıdadır. Birimin en üst amiri dekanidir. Fakültede üç bölüme bağlı on dört anabilim dalı ile eğitim ve araştırma faaliyetleri sürdürülmektedir. İdari personel fakülte dekanlığına bağlıdır.ve fakülte sekreteri başta olmak üzere, beş memur (yazı işleri şefi-özel kalem-taşınır kayıt kontrol yetkilisi-kimyager-bölüm sekreteri), 1 destek personeli ve 2 hizmetli fakültenin etkin çalışabilirliğinin sağlanması için görev yapmaktadır <https://pharmacy.erciyes.edu.tr/kadro/Idari-Kadro/Erciyes-Universitesi-Eczacilik-Fakultesi/5/13>). Fakültenin organizasyon şeması birim ve alanların genelini kapsayacak şekildedir. Eğitim-öğretim ve idari işlerin gerçekleştirilmesine ilişkin süreçler iş akış şeması ve uygulama esasları gibi araçlarla tanımlanmış ve fakülte web sayfasında paylaşılmıştır.

[ERÜ Eczacılık Fakültesi Organizasyon Şeması](#)

[ERÜ Eczacılık Fakültesi Staj Esasları](#)

[ERÜ Eczacılık Muhasebe İş Akış Şeması](#)

2.4- A.4. Paydaş Katılımı

Eczacılık Fakültesinin iç paydaşları akademik ve idari personel ile öğrencilerdir. Dış paydaşlar ise Erciyes Üniversitesi Rektörlüğü diğer eğitim ve araştırma birimleri, mezunlarımız, Türk Eczacıları Birliği, Eczacı Odaları, kamu ve özel hastaneler, ilaç, kimya ve kozmetik sektörü ve serbest eczanelerdir. 12. Bölge Kayseri Eczacı Odası Yönetim Kurulu'ndan bir üye ve öğrenci temsilcisi Fakülte Öz Değerlendirme Komitesi, Anket Hazırlama ve Değerlendirme Komisyonu, Kariyer Yönlendirme Komisyonu, Mezun İletişim ve Meslek içi Eğitim Komisyonu, Staj Komisyonu'nda aktif rol almaktadır. Ayrıca Kayseri Eczacı Odası yönetimi tarafından önerilen bir eczacı fakültemizde ders vererek eğitim ve öğretime katkı sağlamaktadır. Fakültenin en önemli paydaşları arasında yer alan mezunlarla mesleki ve sosyal dayanışmasını sağlamak, okul sonrası dostluk, arkadaşlık tesis etmek, mezunları mesleki çalışmalar hakkında bilgilendirmek ve meslektaşların ihtiyacı olan mezuniyet sonrası eğitimi yaymak, mezunların saygı, sevgi, hoşgörü ve yardımlaşma ilkeleri ile topluma daha yararlı bireyler olmasına katkıda bulunmak amacı ile 2010 yılında [Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Mezunları Demeği](#) kurulmuştur. Ders değerlendirme ve öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi amacıyla öğrencilere yönelik olarak her eğitim öğretim dönemi sonunda anket yapılarak, program değerlendirme anket sonuçları Anabilim Dalı Başkanlıklarına iletilmektedir. Ayrıca 2021 yılında akademik ve idari personelin memnuniyetlerini değerlendirmek üzere anket yapılmış, ancak personele herhangi bir geri bildirim yapılmamıştır.

[Anket formları](#)

2.5- A.5. Uluslararasılaşma

Fakültemizde eğitim gören 50 (32 K 18 E) yabancı uyruklu öğrenci bulunmaktadır. Akademik kadromuzda Azerbaycan vatandaşı iki öğretim Üyesi görev yapmaktadır. Fakültenin stratejik planlamalarında uluslararası değişim programından faydalanan öğrenci sayısının artırılması amaçlanmaktadır. Erasmus programı ile bir çok öğrencimiz eğitim ve staj için yurt dışı değişim programlarından yararlanmaktadır. 2021 yılı içinde Eczacılık fakültesinden 3 öğrenci Erasmus+ faaliyetinden faydalanmıştır. Ayrıca iki öğretim üyesi ve bir araştırma görevlisi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 39. maddesi ile "Yurtiçinde ve Yurtdışında Görevlendirilmelerde Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik" hükümleri gereğince araştırma amaçlı olarak yurtdışına görevlendirilmiştir.

[ERÜ Eczacılık Fakültesi yurtdışı görevlendirme](#)

3 - B. EĞİTİM VE ÖĞRETİM

3.1- B.1. Program Tasarımı, Değerlendirmesi ve Güncellenmesi

Erciyes Üniversitesi Eczacılık fakültesinde yürütülmekte olan lisans programının amaç ve kazanımları Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikleri Çerçevesi (TYÇ) ile uyumlu olarak belirlenmiş olup, eğitim ve öğretim faaliyetleri bu kapsamda oluşturulan "[Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eğitim ve Öğretim Yönergesi](#)" çerçevesinde sürdürülmektedir. Öğretim faaliyetleri amaçlara uygun tasarlanmış, öğrenme çıktılarıyla değerlendirilmekte olup öğretimin kalitesi ve sürdürülebilirliği sürekli gelişime odaklı olarak sürdürülmektedir. Bu kapsamda alınan kararlar ve uygulamaları noktasında da öğrencilerin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verilebilirliği irdelenmekte olup gerekli olması halinde güncellemeler yapılmaktadır. Fakülte bünyesinde yürütülen bütün derslere ait ders bilgi paketleri mevcut olup, her yıl gerekli güncelleme ve değişiklikler dersi veren ilgili öğretim elemanı tarafından gerçekleştirilmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin, program kapsamında

öğrencilere kazandırılması beklenen yetkinlikler çerçevesinde verimli olarak yürütülebilmesi amacıyla fakülte bünyesinde komisyonlar oluşturulmakta ve ilgili komisyonlar ve üyeleri her yıl ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmektedir. Eğitim Planı ve yıllık müfredat her yıl Eğitim Komisyonu tarafından değerlendirilmekte ve varsa plan değişikliği kararı, gerekçesi ile birlikte Fakülte Kurulu tarafından da Senato'ya sunulmaktadır. Ayrıca eğitim planının güncellenmesinde Eczacılık Fakülteleri Dekanlar Konseyi ile Tıp Sağlık Konseyi'nin aldığı tavsiye kararları ve belirlenen Çekirdek Eğitim Programı da dikkate alınmaktadır. Program kapsamında verilen derslerde kazanılması beklenen yetkinlikler, dersin içeriği göz önüne alınarak teorik ve pratik olarak yürütülmekte olan derslerle kazandırılmaktadır. Bu kapsamda, ders içeriklerine bağlı olarak gerekli fiziksel ve teknolojik alt yapıya ilişkin değişiklikler yıllık olarak değerlendirilmekte olup, öğrencilerin o günün koşullarında kazanılması beklenen yetkinlikleri kazanabilmeleri amacıyla ihtiyaç duyulan imkanların temin edilmesi hususunda laboratuvar ortamları ve/veya teknolojik altyapı kapsamında ihtiyaç duyulan eksikler değerlendirilmektedir. Sürekli değerlendirme ve geliştirme bakışıyla devam eden öğretim faaliyetlerinin, yenilikçi, kaliteli, şeffaf ve sürdürülebilir olması kapsamında, belirtildiği üzere gerek yasal mevzuat ve kılavuzlar çerçevesinde gerekse eğitimin akademik ve bilimsel kalitesi çerçevesinde güncellenmeler yapılabilmektedir. Eczacılık fakültesinde yürütülen eğitime ilişkin programın ders dağılımı, yükü, teorik pratik dengesi gibi kural ve ilkeler bellidir ve "Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eğitim ve Öğretim Yönergesi"nce düzenlenmektedir. Bu kapsamda, eğitim ve öğretim yönergesi çerçevesinde öğrencilere kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkanı sunacak şekilde de zorunlu, seçmeli ve alan-alan dışı dersler mevcuttur ve "Ders bilgi paketi"nde bütün dersler ve içerikleri açıkça listelenmektedir. Ders bilgi paketleri sürekli olarak dersin verilmesinden sorumlu olan öğretim elemanlarıncı güncellenmekte olup, şeffaf bir şekilde de öğrencilerin incelemesine imkan verilerek web sitesi üzerinden yayınlanmaktadır. Konu ile ilgili olarak fakülte yönetimi rutin kontroller gerçekleştirme, ders bilgi paketlerinin güncellenmesi ve takip edilmesi sürecinde bir kontrol mekanizması oluşturmaktadır. Program çıktılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla teorik, uygulamalı dersler ve staj süreçleri yıllık olarak fakülte yönetim kurulunca değerlendirilmekte ve gerekli görülmesi durumunda güncellemeler yapılmaktadır (komisyon). Program kapsamında yürütülen derslerin öğrenme kazanımları ile program çıktıları arasındaki uyumun sağlanabilmesi amacıyla öğretim elemanlarının verdikleri derslerle ilgili olarak kazanım ve program çıktıları arasındaki uyumu sağlamak ve öğretim elemanları bu konuda yetkilendirilmektedir. Özellikle "Covid-19" pandemisi sürecinde uzaktan olarak yürütülen derslerle ilgili olarak YÖK ve ardından da Üniversitemiz senatosunun kararı doğrultusunda süreç değerlendirme yöntemi daha etkin olarak kullanılmaya başlanmış olup, dersin içeriği ve beklenen yetkinlikler doğrultusunda öğretim elemanlarının dersi alan öğrencileri eğitim öğretim dönemi boyunca değerlendirebileceği imkanların altyapısı sağlanmıştır. Öğrencilerin bireysel ve/veya sınıfta, sürekli değerlendirilebileceği, ödevlendirilebileceği, küçük sınavlar yapılabileceği "ERUDM" platformu öğrenciler ve öğretim elemanlarımızca etkin olarak kullanılmakta olup beraber uzaktan eğitim sürecinin verimliliğini artırmaya yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyetler arasında önemli bir yere sahiptir. Tüm derslerin AKTS değerleri ve ders içerikleri web sayfasında paylaşılacak olup, ders içeriğindeki öğrenci iş yükü ile uyumu dersin sorumlusu öğretim elemanlarının koordinesinde ders bilgi paketlerindeki sürekli düzenleme ve kontrollerle güncel tutulmaktadır. Eğitim ve öğretimin bir parçası olarak stajlar gerçekleştirilmekte olup, staja ilişkin kural ve esaslar da "Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Öğrenci Staj Esasları"nda belirlenmiş olup web sitesinde açıkça belirtilmektedir. Ölçme değerlendirme sistemi olarak kurumda çeşitli seçenekler mevcuttur. Dersi veren ilgili öğretim elemanı Üniversitemiz senatosunca belirlenen kurallar çerçevesinde ölçme değerlendirme yöntemleri arasından seçim yapabilmektedir. Dersin ve/veya sınavın yüz yüze veya çevrimiçi olmasına göre çeşitli seçenekler ve güvenlik tedbirleri mevcuttur. Eğitim öğretim ve ölçme ve değerlendirme süreçleriyle ilgili olarak dinamik bir süreç olan pandemi koşulları Üniversitemiz senatosunca değerlendirilmekte olup, güncel ve sürekli değerlendirme mekanizmasıyla kararlar alınmaktadır.

Bu kapsamda belirtildiği üzere öğretimin kalitesi, amaç ve öğrenme çıktılarının uyumu ile sürekli değerlendirilmekte olup, öğrencinin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilirliği sürekli değerlendirilir ve güncellenir şekilde tasarlanmış olup ve bu çerçevede eğitim öğretim faaliyeti yürütülmektedir.

3.2- B.2. Programların Yürütülmesi (Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme)

Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesinde verilen eczacılık lisans eğitimine ilişkin olarak öğrenciler için eğitim öğretim süreçlerinde mevcut kredi, not, staj durumu ve mezuniyet koşulları gibi gerekliliklerini öğrenci bilgi sisteminden kişisel olarak takip edebilmektedir (<https://obisis.erciyes.edu.tr/>). Ayrıca fakülte web sitesinde, eğitim ve öğretim esasları ve staj esaslarının güncel hallerine ulaşılabilir. Üniversitemiz Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından tüm öğrencilere mezun olduğu lisans programı diploması ve Bologna süreci kapsamında diploma eki verilmektedir. Öğretimin tanınması, sertifikasyonu ve derecelendirmesine ilişkin olarak bütün süreçler yasal mevzuat ve kılavuzlara uygun olarak sürdürülmekte olup konuyla ilgili öğrenciler kanalından bilgi talep edilen her konuya ilişkin cevaplara rahatlıkla ulaşabilecekleri imkanlar web sitesi, öğrenci işleri gibi araçlar kullanılarak sürekli ulaşılabilir şeffaf bir yönetim anlayışıyla sürdürülmektedir. Programa öğrenci kabulüne ilişkin olarak ise iki kaynak mevcuttur. Bunlar, ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınavlar ve merkezi yerleştirme sistemi ile yerleşen öğrenciler ve YÖK tarafından kabul edilen uluslararası sınavlarda başarılı olarak yerleştirilen öğrencilerdir. Ayrıca fakültemize, kurumlar arası yatay geçişle de öğrenci yerleştirilmekte olup, bu konudaki süreç YÖK tarafından ilan edilen esaslar ve kontenjanlar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda fakültemizde görevlendirilen denklik-mezuniyet ve intibak komisyonun çalışmaları sonucu yönetim kurulunun nihai kararı ile geçişi gerçekleştirilen öğrencilerin müfredat kapsamındaki intibakları sağlanmaktadır. Fakültemiz öğrencileri lisans eğitimlerinin belirli bir döneminde başka bir yükseköğretim kurumunda yurt içi (Farabi) ve yurt dışı (Erasmus, Mevlana) öğrenci programları ile eğitim görebilmektedir. Değişim hareketleri Erciyes Üniversitesi Dış İlişkiler Ofisi'nin belirlediği kriterler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Öğrenci hareketlilik programlarıyla ilgili duyurular fakülte web sitesinde öğrencilere güncel olarak ilan edilmektedir. Öğrencilerin gittiği üniversitede alacakları derslerin içerik ve kredi denkliği yapılarak intibakları sağlanmaktadır. Bu işlem Bölüm Erasmus, Farabi, Mevlana temsilcileri tarafından ilgili öğrencinin koordinesinde gerçekleştirilmektedir. Mezun olan öğrencilerimizin altyapısı ve takibi üniversitemizde gerçekleştirilen "Erciyes Üniversitesi Mezun Bilgi Sistemi"ne kayıt olmaları konusunda Fakültemiz web sitesinde duyurular mevcut olup öğrencilerimiz bu anlamda yönlendirilmektedir. Ayrıca fakültemiz mezunlarının birbirleriyle ve fakültemizle iletişim içinde kalabilmelerini ve mesleki ve kurumsal dayanışmalarını artırmaları ayrıca mezunlarımızın takiplerinin gerçekleştirilebilmesi amacıyla faaliyet gösteren "Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Mezunları Demeği" faal olup faaliyetlerini sürdürmektedir. Mezunlar demeğine ilişkin bilgilere fakülte web sitesinden rahatlıkla ulaşılabilir olup güncellemeler ve duyurular mezunlarımızla bu kanal aracılığıyla paylaşılmaktadır.

Bu kapsamda birimin hedeflediği nitelikli mezun yeterliliklerine ulaşmak amacıyla öğretim süreç, değerlendirme, takip, sertifikasyon konularında bütün süreç ve kriterler açıkça belirlenmiş, şeffaf şekilde yayınlanmış ve sürekli değerlendirme izleme yöntemleriyle de güncellenebilir olarak aynı zamanda da rahatlıkla ulaşılabilir şekilde günümüz gereklerine uygun teknolojik platformlarda da konumlandırılmıştır.

3.3- B.3. Öğrenme Kaynakları ve Akademik Destek Hizmetleri

Program kapsamında verilen öğretim faaliyetlerinin belirlenen standartlara uygun koşullarda yürütülebilmesine yönelik mevcut imkan, altyapı ve olanaklar öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim süreçlerindeki rollerini destekler ve ihtiyaçlarını cevaplar yeterliliktedir. Bu kapsamda ihtiyaç duyulan yeni imkanlara yönelik olarak birim yöneticileri öğrenciler ve öğretim elemanlarından gelen talepler ve geri dönüşler çerçevesinde değerlendirmeler yaparak gerekli girişim ve hazırlıklara yönelik çalışmalarını sürdürerek güncellenebilir koşullar sağlamaktadır. Altyapı, kaynak ve ortamlara erişilebilirlik konusunda sürekli değerlendirmeler yapılmakta olup öğretim sürecinin ve öğrencilerin akademik gelişimlerine yönelik hizmetler sağlanmaktadır. Sürdürülebilir verimliliğinin tesis edilebilmesi ve kalitenin sürekli

artırılabilirliği esası kapsamında öğrenci paydaşlardan geri bildirimlerin alınmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Fakülte kapsamında görevli öğretim elemanlarından oluşan "Anket uygulama ve Değerlendirme Komisyonu" tarafından anket çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Eğitim ve öğretim süreçlerinin ve ölçme değerlendirme yöntemlerinin paydaşlarca da değerlendirilebilmesi amacıyla belirli zamanlarda anket çalışmaları ile geri dönüşler toplanarak sürekli iyileştirme ve geliştirme esasına göre değerlendirmeler yapılmakta olup anketlere ilişkin bilgi ve detaylar fakülte web sitesinde yayınlanarak katılımın artırılması da amaçlanmaktadır. Anket sonuçları ile olarak öğretim elemanları ve/veya çeşitli komisyonlarca gerekli olduğu değerlendirilen tedbirler alınmaktadır. Öğrenci merkezli ölçme ve değerlendirme faaliyetleri, kurumsal olarak şeffaflık ve fırsat eşitliği göz önüne alınarak gerçekleştirilmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde öğrenciyi öğrenme süreçlerinde aktif olarak rol almaya yönlendiren önlemler mevcuttur. İlgili öğretim elemanları ders bilgi paketlerinde dersleri kapsamında belirli hafta ve zaman dilimlerinde öğrenci sunumu, vaka takdimi, araştırma çalışmaları, proje ödevleri gibi öğrenci odaklı faaliyetlere yer vermektedir. Öğretim yöntemi öğrenciyi aktif hale getiren ve etkileşimli öğrenme odaklıdır. COVID-19 pandemisi sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim faaliyetlerinde, öğrencilerin süreç değerlendirme kapsamında dönem boyu takip edilebilmelerine imkan sağlayacak sunum ve/veya proje gibi ödevlerle ders süreçlerinde aktif rol almalarına yönelik tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda üniversitemiz tarafından sağlanan ERUDM platformu veya lisanslı zoom hesapları aracılığıyla derse yönelik öğrenci odaklı süreçler ödevler, küçük sınavlar, projeler ve sunumlarla artırılmaya çalışılarak pandemi koşullarının eğitim üzerindeki negatif etkisi azaltılmaya çalışılmıştır.

Diğer tesis ve altyapılar konusunda öğrencilerimiz Üniversitemiz imkanlarından faydalanmaktadır (yemekhane, yurt ve/veya sağlık hizmeti)

Öğrencilerin akademik olarak takibini sağlamak amacıyla sınıflara göre atanmış danışmanlar mevcuttur. Danışmanlar öğrencilere akademik olarak rehber olmak ve ayrıca eğitim öğretim sürecindeki çeşitli konularda (ders kaydı vb.) yol göstermek amacıyla çalışmalarda bulunmaktadır. Ayrıca, belirli bir anabilim dalı veya çalışma alanında akademik olarak tecrübe kazanmak isteyen öğrenciler öğretim elemanlarıyla birlikte TÜBİTAK gibi bilimsel kuruluşların lisans öğrencisi kapsamındaki projelerine başvurabilmekte ve fakültemiz araştırma laboratuvarlarında akademik çalışmaların bir parçası-yürütücüsü olabilmektedir. Ayrıca son sınıf öğrencilerinin bitirme projeleri için danışman planlamaları her yıl yapılmaktadır.

Bu kapsamda yukarıda da belirtildiği üzere, öğretim süreçlerine ilişkin fiziksel altyapı, kaynak ve ortamlara erişilebilirlik ve geliştirilebilirlik konusunda sürekli takip edilen bir kontrol mekanizması olmakla birlikte, süreç bütün paydaşların şeffaf katılımı ve geri dönüşleri ile desteklenmekte ve takip edilmektedir. Öğrencilerin öğrenim süreçleri boyunca ihtiyaç duydukları akademik destek ve kariyer planlaması destek hizmetleri de uygulamalı ve sürekli iletişim esasları çerçevesinde aktif olarak sürdürülmektedir.

Dezavantajlı gruplara yönelik olarak da gerek engelsiz kampüs birimi kapsamında komisyon görevlileri ile gerekse de fakülte yönetimince gerekli tedbirler alınmakta imkanlar sağlanmaktadır.

3.4- B.4. Öğretim Kadrosu

Kurum içinde akademik atama, yükseltme ve görevlendirme süreçleri üniversitemizce belirlenen atama ve yükseltme kriterleri çerçevesinde yasal mevzuata uygun yapılmaktadır.

Birim bünyesinde görev alan öğretim elemanlarının eğitim-öğretim yetkinliklerinin geliştirilmesine yönelik olarak belirli periyotlarla eğitimcilerin eğitimi vb gelişim programları düzenlenmekte olup, söz konusu faaliyetler kurum bazında veya ihtiyaç özelinde birim bazında gerçekleştirilebilmektedir.

4 - C. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

4.1- C.1. Araştırma Süreçlerinin Yönetimi ve Araştırma Kaynakları

Araştırma ve Geliştirme, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nin son yıllarda performansını hızla artırdığı başlıklardan birisidir. Bu amaçla öncelikle ulusal öncelikler gözetilerek uluslararası bilimsel hedefler doğrultusunda hedefleri ve stratejileri belirlenmiştir. Fakültemizin akademik kadrosunda bulunan öğretim üyelerinin başlıca önem verdiği konular arasında araştırma ve geliştirme yer almaktadır. Bu kapsamda, akademik personelimiz, lisans ve lisansüstü öğrencilerimiz; araştırma fikirlerini gerçekleştirmeleri için cesaretlendirilmektedir. Fakülte araştırma kaynaklarından mümkün olduğunca bilgilennmeleri ve yararlanmaları sağlanmaktadır. Yönetim birimlerimiz ise bu aşamada mali kaynak yaratmak ve dağılımının kontrolünü sağlamada görev almaktadır. Fakültemizde yönetimden öğrencilere kadar sistemli bir araştırma-geliştirme programı izlenmektedir. Fakültemizde bu süreçleri izleyen komisyonlar bulunmaktadır. Hem araştırmacıların hem öğrencilerin ilerleyişi komisyonlar tarafından izlenmektedir. <https://pharmacy.erciyes.edu.tr/dekanlik/Komisyonlar/Erciyes-Universitesi-Eczacilik-Fakultesi/1/11>

Fakültemizde araştırma kaynakları öncelikli araştırma alanlarını ve tüm programları kapsayacak şekilde yönetilmektedir. Bu amaçla kurum içi ve kurum dışı kaynaklar öncelikli araştırma alanlarını destekleyecek şekilde değerlendirilmektedir. Erciyes Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi'nde araştırmacıların kullandığı 10 adet araştırma laboratuvarı (1 adet 150 m², 1 adet 75 m², 8 adet 55 m²) ve teknolojik cihaz donanımı bulunmaktadır. Mevcut cihaz listesi EK'TE verilmiştir. Kurumun fiziki, teknik ve mali araştırma kaynakları misyon, hedef ve stratejileriyle uyumludur. Kaynakların çeşitliliği ve yeterliliği izlenmekte ve iyileştirilmektedir. Mevcut kaynaklar yeterli olsa da artan öğretim elemanına bağlı olarak bir ek bina ihtiyacımız bulunmaktadır. Her sene öğrenci sayımız artmaktadır. Artan öğrenci sayısına bağlı olarak mevcut derslikler yeterli gelmemektedir. Öğretim elemanlarının gerek BAP birimi gerekse TÜBİTAK, TÜSEB kurumları tarafından gerçekleştirilen projeleriyle beraber fakültemize kaynak sağlanmaktadır. Rektörlükten talep edilip fakültemize ayrılan bütçe yıllara göre artmaktadır. Geliştirilen projelerle beraber BAP'tan sağlanan maddi destek fakültemizin stratejik hedefleri ile uyumlu ve yeterlidir. Araştırmaların desteklenmesi ve fakültenin ihtiyaçları için gerek görüldüğünde ek bütçe talebinde bulunulmaktadır. Fakültemizde öğretim elemanlarının proje yapmaları teşvik edilmekte ve her geçen yıl BAP proje yürütücülüğü sayısı artmaktadır. Akademik personelin bilimsel etkinliklere katılımı Erciyes Üniversitesi Bilimsel Amaçlı Görevlendirme Esaslarına göre desteklenmektedir. Ayrıca ERÜ Vakfı da bilimsel çalışmalara mali destek sağlamaktadır. ERNAM, İlaç Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve GENKÖK fakültemize araştırma alanlarında destek olan üniversite içi multidisipliner kurumlardandır. İKUM, DEHAMER ve ERKAM gibi klinik uygulama ve deney hayvanlarının kullanıldığı merkezler de araştırma ve geliştirme çalışmalarına destek olmaktadır. BAP bütçesi araştırma öncelikleri doğrultusunda planlanmaktadır. Bu çerçevede araştırmacılarımızın öncelikle kurum dışı ulusal/uluslararası araştırma desteklerinden yararlanması için çaba gösterilmekte ve bu konudaki araştırma altyapı eksiklikleri giderilmektedir. Üniversitemizin öncelikli hedefi kurum dışı araştırma fon desteklerinden en yüksek miktarda kaynağın üniversitemize kazandırılmasıdır. Fakültemizdeki öğretim üyeleri çalışma

alanlarına bağılı olarak öncelikle TÜBİTAK projelerine başvuru yapmaktadır. TÜBİTAK kurumu haricinde ulusal ya da uluslararası destekli başka kurumlarla da projelerini gerçekleştirmektedirler. Fakültemizde öğrencilerin lisansüstü programlara başvurmasını sağlamak, öğrencilerin fakültemiz araştırma alanlarını ve bilimsel çalışmalarını gözlemlemeleri ve öğretim üyelerimizle bire bir laboratuvarlarda çalışmalarını sağlamak için öğrencilerimize anabilim dallarında öğretim üleriyle beraber çalışıp proje sunma imkânı sunulmaktadır. YÖK kanunlarına göre fakültemizde öğretim elemanı sayısının yeterli olduğu anabilim dallarında doktora programı açılmaktadır. Doktora programı açmak için yeterli öğretim elemanı bulunmayan anabilim dallarında bulunan araştırma görevlileri farklı bir üniversitede doktora eğitimlerine devam etmektedirler. GENKÖK, ERNAM ve İlaç Araştırma Merkezi'nde açılan doktora programına kayıtlı öğrencilere öğretim elemanlarımız danışmanlık yapmaktadır. Öğretim elemanlarımız bu merkezlerde doktora başlayan öğrencilerden ders dönemlerinde olanlara ders açmaktadır. Danışmanlık yaptıkları öğrencilerin tez çalışmalarını fakültemiz bünyesindeki araştırma laboratuvarlarında gerçekleştirmektedirler.<https://sagens.erciyes.edu.tr/tr/program-kuruluslari>

4.2- C.2. Araştırma Yetkinliği, İş birlikleri ve Destekler

Fakültemizde öğretim elemanlarının alınması/atanması 2547 sayılı YÖK kanunu tarafından belirtilen asgari koşullara ilave olarak Erciyes Üniversitesi Senatosu'nun belirlediği Akademik Yükseltme ve Atama Kriterlerine göre yapılmaktadır. Fakültemizde bulunan öğretim elemanları arasında doktora devam eden altı araştırma görevlisi bulunmaktadır. Araştırma görevlilerinden beşi doktoralarını farklı üniversitelerde devam ettiren bir tanesi fakültemiz bünyesinde devam etmektedir. Eğitim-öğretim kadrosunun mesleki gelişimlerini sürdürmek ve öğretim becerilerini iyileştirmek için çeşitli kongre, sempozyum ve kurslara katılması için maddi destek verilmektedir. Öğretim elemanlarımız farklı proje kaynaklarından ürettikleri araştırma projelerindeki içeriklere bağılı olarak gerek fakülte içerisinde gerekse fakülte dışında çeşitli anabilim dallarıyla ortak çalışmalarını devam ettirmektedirler. Sadece üniversitemiz içerisinde değil farklı üniversitelerle de ortak yürütülen projeler devam etmektedir.

4.3- C.3. Araştırma Performansı

Öğretim kadrosunun bilimsel başarılarının değerlendirilmesinde üniversitemiz istatistiksel veri tabanları kullanılmakta ve bu sistem sürekli öğretim elemanlarımızın Avesis Sistemi üzerinden (<http://aves.erciyes.edu.tr/>) gerçekleştirdiği güncellemeler dahilinde otomatik olarak performans puanı vermektedir. Öğretim elemanları düzenli olarak ayesis bilgilerini güncellemektedirler. Öğretim elemanlarına ait bilgiler YÖKSİS ya da ARDEB sistemlerinde yaptıkları güncellemeleri üniversitemize ait olan AVESİS sistemine aktarmaktadırlar. Öğretim elemanlarını performansları yıllık olarak hazırlanan faaliyet raporları ile değerlendirilmektedir. Akademik personel, araştırma ve geliştirme performansının artırılması için üniversite ve üniversite dışı kurumlar tarafından ödüllendirilmektedir. Öğretim elemanlarına ait veriler düzenli olarak kontrol edilmektedir. Fakültemiz araştırma geliştirme faaliyetleri yapılan bilimsel toplantılar ulusal ve uluslararası kongre faaliyetleri yazılan bilimsel araştırma makaleleri, kitaplar, stratejik plan, planlamada belirtmiş olduğumuz amaç ve hedeflerimiz doğrultusunda hesaplanan performans göstergeleri ile düzenli olarak takip edilmektedir. Öğretim üyeleri ve araştırmacıların bütçe performansları, her yıl kendileri tarafından beyan edilen Faaliyet Raporları ile üniversite yönetiminin değerlendirmesine sunulmaktadır. Fakültemizde gerektiği zaman kurullar ve komisyonların istekleri doğrultusunda çeşitli tablolar öğretim üyeleri tarafından doldurulup komisyonlar tarafından değerlendirilmektedir.

5 - D. TOPLUMSAL KATKI

5.1- D.1. Toplumsal Katkı Süreçlerinin Yönetimi ve Toplumsal Katkı Kaynakları

Eczacılık fakültesi, farklı kaynaklardan elde edilen finans desteği ile yürütülen çok sayıda AR-GE projesiyle, yerel, bölgesel ve ulusal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak sanayi kuruluşları ile birlikte ortak projeler yürütmektedir. Öğretim elemanlarımız, eğitim öğretim faaliyetlerinin yanında, yer aldıkları bu projeler ile toplumun birçok kesimini ilgilendiren patent, faydalı model ve tescilli çeşitler geliştirmektedir. Öğretim elemanlarımız, eğitim öğretim faaliyetlerinin yanında, yer aldıkları bu projeler ile toplumun birçok kesimini ilgilendiren patent, faydalı model ve tescilli çeşitler geliştirmektedir. Bu çalışmalar, TÜBA-GEBİP ve BAGEP gibi çeşitli ödülleri de beraberinde getirmektedir. Fakülte öğretim elemanlarımızın sahibi olduğu Erciyes Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi içerisinde faaliyet gösteren firmalar bulunmaktadır. Bu sayede yapılan Ar-Ge çalışmaları toplumsal katkısı bulunan yenilikçi ürünlere dönüşmektedir. Toplum yararına faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde tanımlı komisyonlar bulunmaktadır. Fakültemizin mevcut altyapısının son derece kısıtlı oluşu başta öğrencilerimiz olmak üzere tüm personelin performansını ve motivasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir.

5.2- D.2. Toplumsal Katkı Performansı

Araştırma faaliyetleri sonucunda elde edilen deneyim, sonuçlar ve alt yapı iyileştirmeleri, bir yandan eğitim-öğretim kalitesinin yükseltilmesini sağlamakta diğer yandan toplumsal hizmetlerin geliştirilmesinde jirdi olarak kullanılmaktadır. Fakültemiz öğretim elemanlarının yapmış olduğu Ar-Ge çalışmaları proje, patent, makale vb. çıktılara dönüşmekle birlikte sağlık alanında yürütülen farklı Ar-Ge çalışmaları ticarileştirilmiş ürünlere dönüşmüştür. Bu anlamda bazı Ar-Ge çıktılar Erciyes Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi içerisinde bulunan firmalar tarafından ticarileştirilmiştir. Fakültemiz bünyesinde yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin toplumsal katkı sağlayabilecek yenilikçi çalışmaların daha fazla geliştirilmesi ve ürüne dönüştürülmesi için nitelik ve nicelikte fiziki, teknik ve mali kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır. Fakültemizde yürütülen çalışmalar için mali destekler Üniversitemiz BAP birimi ve kurum dışı Tübitak, Kosgeb ve Tüseb gibi kuruluşlarca sağlanan proje fonları ile yürütülmektedir. Yani fakültemizin toplumsal katkı faaliyetlerini sürdürebilmek için kendi öz mali kaynağı bulunmamaktadır.

6 - SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

6.1- Sonuç ve Değerlendirme

Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, ECZAKDER tarafından akredite edilmiş bir fakülte olması nedeniyle eğitim öğretim ve araştırma faaliyetlerini şeffaf ve katılımcı bir anlayışla faaliyetlerine devam etmektedir. Fakültenin stratejik planı bulunmaktadır. Fakültenin eğitimi Ecz-ÇEP 2019'a uygun olarak yürütülmektedir. Öğrencilerin ve Öğretim elemanlarının kullandığı kullanışlı yazılımlara (OBİSİS, EĞİTMEN, DANIŞMAN vb) sahiptir. AVESİS öğretim elemanlarının kişisel verilerini kaydetmekte ve puanlama yapmaktadır. Ayrıca fakülte içinde öğretim elemanları arasında sıralama yapmaktadır. Ancak, AVESİS'te bulunan verilerin fakültele aktarılma işlemi gerçekleştirilememektedir. Bu durum verilerin tekrardan öğretim elemanlarından talep edilmesine yol açmaktadır. AVESİS'e fakültelerin kendi elemanlarına ait verileri alabileceği bir özelliğe kavuşturulması veri kaybını ve harcanan zamanı azaltacaktır. Eğitimlerin objektif yürütülmesi amacıyla yönergeler ve esaslar bulunmaktadır ve web sayfasından tüm paydaşlarla paylaşılmaktadır. Öğrencilerin kişisel gelişimini istedikleri yönde yapabilmeleri amacıyla çok sayıda seçmeli ve alan dersi bulunmaktadır. Pandemi döneminde uzaktan eğitimin zamanında yapılabilmesi için gerekli tedbirler alınmıştır. Eğitimin memnuniyetini ölçmek için anket komisyonu tarafından anketler yapılmaktadır. Yapılan anketlerin sonuçları değerlendirilerek eğitimin kalitesini artıracak önerilerin yapılması ve raporlanması önem taşımaktadır. Eğitim ve araştırmalarda paydaşlarla görüş alışverişinde bulunmaktadır. Fakültenin Eczacılık Fakültesinin en önemli dış paydaşlarından biri olan Türk Eczacıları Birliği (TEB) ve TEB 12. Bölge Kayseri Eczacı Odası ile iletişim oldukça iyidir. Ancak paydaşlarla iletişimin geliştirilecek yönleri bulunmaktadır. Erciyes Üniversitesinin araştırma üniversitesi olması nedeniyle norm kadro kapsamında yeterli öğretim üyesi sayısına ulaşmak daha kolaydır. Öğretim elemanlarının genç ve dinamik yapısı gelişmelere uyum sağlama kapasitesini artırmaktadır. Fakülte öğrencileri ERASMUS programından yararlanmakla birlikte bu sayının artırılması gerekmektedir. Öğretim üyelerinin yayın sayıları oldukça iyidir. Üniversite rektörlüğü tarafından Q1 ve Q2 sınıfında olan dergilerde yayınlanan makalelere, TÜBİTAK gibi dış kaynaklı projelere ve doktora mezunlarının tez danışmanlarına maddi destek verilmeyle beraber fakültenin kendine ait bir uygulaması bulunmamaktadır. Toplumsal katkıya destek vermek amacıyla öğrencilerimiz ve öğretim elemanlarımız çeşitli faaliyetlerde bulunmaya çalışmakla birlikte pandemi nedeniyle 2021 yılında faaliyetler sınırlı kalmıştır. Fakültede çok sayıda komisyon kurularak fakülte personelinin yönetime katkı sağlaması amaçlanmıştır. Fakülte kurullarına seçimler ve atamalar ilgili yönetmeliklere uygun olarak yapılmaktadır.

Yönetimsel iş akış şemalarında eksiklikler bulunmaktadır ve iş akış şemalarının oluşturulması ve web sayfasında paylaşılması gerekmektedir. Fakülte kurullarına seçimler ve atamalar ilgili yönetmeliklere uygun olarak yapılmaktadır. Seçim süreçlerinin nasıl yapılacağını belirten akış şemalarının oluşturulması ve bunların web sayfasında yayımlanması kalitenin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.